

СЕКЦІЯ 7 “УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК: ПРОБЛЕМИ РОЗРОБКИ І ВПРОВАДЖЕННЯ”

Баришевська І. В.

*Канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна,
inessa.83@bk.ru*

ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Розглянуто та визначено сутність організації управлінського обліку, процедури та фактори, які впливають на організацію та етапи впровадження управлінського обліку на сільськогосподарських підприємствах. Наведено основні варіанти організації управлінського обліку на сільськогосподарських підприємствах.

Ключові слова: управлінський облік, організація, фактори, витрати, центри відповідальності.

Організація управлінського обліку – створення умов, необхідних для надання системі управління підприємства інформації для прийняття рішень та контролю за їх виконанням [3].

Процедури організації управлінського обліку:

- визначення місця підрозділу по управлінському обліку в організаційній структурі підприємства;
- закріплення функціональних обов’язків і створення регламентів;
- сегментація бізнесу і формування фінансової структури управління на основі центрів відповідальності;
- класифікація витрат;
- вибір форми взаємодії управлінського і фінансового обліку;
- відображення основних положень управлінського обліку в обліковій політиці;
- підбір спеціалістів необхідної кваліфікації, які мають професійну етику, аналітичні та комунікаційні здібності, вміння слухати.

Фактори, які впливають на організацію управлінського обліку:

1. Внутрішні фактори – організаційні і техніко-технологічні особливості виробництва, форма власності. Рівень компетентності спеціалістів. Рівень централізації, рівень автоматизації інформпотоків.

2. Зовнішні – конкурентні, міжнародні, політичні, фактори науково-технічного прогресу.

Існує кілька варіантів організації системи управлінського обліку:

1. З точки зору підходу до вибору плану рахунків на підприємстві:

– за допомогою розширення діючого плану рахунку і його пристосування до вимог фінансового та управлінського обліку;

– за допомогою прийняття нового плану рахунків, згідно з яким всі рахунки поділяються на рахунки фінансового обліку, управлінського обліку та позабалансові;

– з використанням діючого плану рахунків.

2. Організація в системі бухгалтерського обліку:

– використання спеціальних сполучних рахунків для здійснення взаємозв'язку між фінансовим і управлінським обліком;

– здійснення взаємозв'язку між двома видами обліку оперативними методом, тобто поза системою рахунків бухгалтерського обліку. При цьому управлінський облік по відношенню до фінансового є повністю автономний;

– об'єднання управлінського обліку з оперативним, ведення управлінського обліку без використання системи бухгалтерських рахунків.

Облік витрат у цьому випадку ведеться бухгалтерією за видами діяльності;

– введення єдиного рахункового плану в управлінський і фінансовий облік. Цей варіант заснований на повній інтеграції обліку витрат і доходів в системі бухгалтерського обліку.

Для досягнення позитивних результатів, постановку управлінського обліку на підприємстві доцільно здійснювати в кілька етапів:

– виділення центрів відповідальності;

– побудова механізму подання управлінської звітності;

- складання облікової матриці використання рахунків в управлінських цілях;
- складання інструкцій з відображення господарських операцій в управлінських цілях;
- розробка корпоративних стандартів на підприємстві;
- розробка бюджетного регламенту з метою середньострокового і довгострокового прогнозування та здійснення контролю поточної діяльності всіх підрозділів підприємства;
- проведення організаційних змін на підприємстві [3].

На вітчизняних підприємствах можливі два основні варіанти організації управлінського обліку.

Перший варіант передбачає, що всі облікові документи надходять до бухгалтера, котрий веде управлінський облік (або групі бухгалтерів), який має визначити, як господарські операції, що враховуються в первинних документах, повинні відобразитися в управлінському обліку. По кожному з первинних документів він формує управлінські та бухгалтерські проводки. Якщо на підприємстві крім бухгалтерів, що ведуть управлінський облік, існує фінансова бухгалтерія, то після формування управлінських проводок первинні документи передаються бухгалтерам, що здійснюють ведення бухгалтерського та податкового обліку, які на підставі цих документів складають офіційні бухгалтерські проводки.

Перевага цього варіанту полягає в тому, що він найбільш точно відповідає основним принципам ведення обліку і дозволяє повніше відобразити діяльність підприємства. Недолік полягає в тому, що потрібні додаткові ресурси для створення інтегрованої бухгалтерської системи, що поєднує як типову бухгалтерську, так і управлінську конфігурації.

Другий варіант організації управлінського обліку будується на тому, що в управлінську базу даних інформація вноситься вже після того, як вона була відображена в базі даних бухгалтерського обліку. Тобто, ведуться дві паралельні бази даних. Фінансова бухгалтерія при цьому працює в

звичайному режимі, надаючи свою базу бухгалтеру, котрий веде управлінський облік, для її подальшої трансформації. На практиці така трансформація здійснюється, як правило, за консолідованими даними.

Другий варіант ведення управлінського обліку є привабливим своєю низькою ресурсоемністю. Він може бути впроваджений в найкоротші терміни і з мінімальними витратами: достатньо організувати додаткові робочі місця для бухгалтерів, що ведуть управлінський облік. Крім того, ефективність застосування цього варіанту буде тим вищою, чим більш істотними будуть відмінності між бухгалтерським і управлінським обліком. Основною умовою його ефективного застосування є детально розроблена методика переносу операцій з бухгалтерської бази даних в управлінську [1].

На сьогоднішній день, сучасний управлінський облік забезпечує потреби не тільки виробництва, а й маркетингу, управління дослідженнями та інших функцій. Він розробляє методи здобування інформації про вирішальні чинники успіху: витрати, час, якість тощо. Отже, управлінського обліку виступає як важливий інструмент ефективної діяльності підприємства, який забезпечує координацію, взаємодію та погодженість окремих елементів управління для досягнення стратегічних цілей управління.

Список використаних джерел:

1. Абрамова И. Как внедрить систему управленческого учета. [Електронний ресурс] / И. Абрамова – Режим доступу : <http://www.citycg.ru/research/4.html>
2. Молвинский А. Как разработать и внедрить систему управленческого учета на предприятии. [Електронний ресурс] / А. Молвинский. Режим доступу: <http://www.ippnou.ru/article.php?idarticle=008275>
3. Нападовська Л.В. Управлінський облік: суть, значення та рекомендації щодо його використання в практичній діяльності вітчизняних підприємств // Бухгалтерський облік і аудит. – 2005. – № 8-9. – С. 50-62.
4. Півнюк О. П. Проблеми впровадження управлінського обліку на підприємствах в умовах глобалізації економіки України [Електронний ресурс] / О. П. Півнюк – Режим доступу : fkd.org.ua/article/download/25140/22597

I. Barishevskaya. Organization management accounting on farms.

Summary

And considered the essence of management accounting procedures and factors that affect the organization and implementation stages of management accounting in agricultural enterprises. The basic options for management accounting on farms.

Keywords: management accounting, organization, factors costs tsntry responsibility.